

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a Dr. Bródy János ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 8.M.953/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.411/2009/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.411/2009/2. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy - felhívásra - 62.100 (hatvankettőezer-egyszáz) forint illetéket fizessen meg az állam javára.

I n d o k o l á s :

A felperes 2008. április 1-jétől adminisztrátor munkakörben állt az alperes alkalmazásában. 2008. október 15-én az alperes telephelyén az A. ellenőrzést, próbavásárlást végzett, amelynek során a felperes 3.200 forint értékű színesfém átvételéről vételi, felvásárlási jegyet elmulasztott kiállítani. A felperes a kötelezettségszegést az A. által felvett jegyzőkönyvben aláírásával elismerte. Az alperes 2008. október 15-én a szabályszegésről tudomást szerzett, a jegyzőkönyvet az alperes ügyvezetője aláírta. Az A. 2008. november 10-én 150.000 forint mulasztási bírság megfizetésére kötelezte az alperest a felperes által elkövetett szabályszegés miatt. Az alperes 2008. november 24-én kelt rendkívüli felmondásával a felperes munkaviszonyát megszüntette. Indokolása szerint a társaság helyzete nem teszi lehetővé a további foglalkoztatását, létszámleépítést kell végrehajtani, továbbá az A. próbavásárlása során nyugtát, számlát nem állított ki, melyet jegyzőkönyvben elismert, és ebből eredően a hatóság 150.000 forint mulasztási bírságot szabott ki. A munkaköri kötelezettségét súlyosan megsértette, és a gondatlanságával a társaságnak kárt okozott. A felperes a keresetében az alperes rendkívüli felmondása jogellenességének megállapítását, és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Az alperes a viszontkeresetében a felperes által okozott kár miatt egy havi átlagkeresete 50 %-ának megtérítésére kérte kötelezni a felperest. A Szegedi Munkaügyi Bíróság 8.M.953/2008/4. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 43.150 forintot. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy a társaság gazdasági helyzete hogyan alakult, önmagában nem alapozott meg rendkívüli felmondást, azonban ha a rendkívüli felmondás valamely indoka valós, okszerű, az egész rendkívüli felmondás jogszerű. A munkaügyi bíróság indokolása szerint a felperes nem vitatta, hogy - annak ellenére, hogy az

alperes ügyvezetője előzőleg több ízben figyelmeztette a várható hatósági ellenőrzésre - a nyugtaadási kötelezettségét megszegte, és az alperest ennek nyomán kár érte. A felperes az alperes viszontkeresetének jogalapját és összezszerűségét elismerte, ezért a bíróság egy havi átlagkeresete 50%-ának megfizetésére kötelezte. A rendkívüli felmondás gyakorlására nyitvaálló határidő vonatkozásában a munkaügyi bíróság úgy foglalt állást, hogy a munkáltatói jogkör gyakorló az A. próbavásárlásáról tudomást szerzett, az arról készült jegyzőkönyvet aláírta. Az alperes azonban nem volt abban a helyzetben, hogy tudja, hogy a hatóság a próbavásárlás kapcsán észlelt hiányosság miatt kiszab-e vele szemben mulasztási bírságot, vagy sem. Erről 2008. november 14-én bizonyosodhatott meg, amikor az A. határozatát átvette és megtudta, hogy a felperes magatartása a számára kárt okozott. Ez a törvényi szubjektív határidő kezdete, ezért 2008. november 24-én a törvényes határidőn belül készítette el az alperes a rendkívüli felmondást. A felperes fellebbezése folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.20.411/2009/2. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát a 2008. november 24-én kelt rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 276.143 forint elmaradt munkabért, 43.150 forint felmentési időre járó átlagkeresetet, és a viszontkereset beszámítása után fennmaradó 129.450 forint káratalányt. A jogerős ítélet indokolása szerint a rendkívüli felmondás jogának gyakorlására nyitvaálló szubjektív határidő a tudomásszerzést követő napon kezdődik. A felperes a kötelezettségszegést elismerte, és az alperes ügyvezetője a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet aláírta. Az alperes az A. próbavásárlásának napján a kötelezettségszegés tényéről, annak súlyáról, a felperes vétkességéről teljeskörűen tudomást szerzett, mindazon ismeretnek birtokában volt, amelyek alapján állást tudott foglalni a rendkívüli felmondási jog gyakorolhatóságáról.

Az alperes a rendkívüli felmondás közlésére nyitvaálló tizenöt napos határidőt elmulasztotta, ezért az intézkedése jogellenes. A megyei bíróság az Mt. 100. §-ában foglaltak alapján a rendkívüli felmondás jogellenessége jogkövetkezményeiben marasztalta az alperest. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az eljáró bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Az alperes érvelése szerint 2008. október 15-én, az A. próbavásárlásakor a felperes nem adott nyugtát, ezért a munkaviszonyból eredő kötelezettségét megszegte. A károkozás tényét sem a felperes, sem a másodfokú bíróság nem vitatta, ezért az erre alapított, és a kár tényleges bekövetkezését követően határidőben közölt rendkívüli felmondást jogszerűnek kell tekinteni.

Az alperes felülvizsgálati álláspontja szerint a rendkívüli felmondás alapja elsősorban a felperes számlaadási

kötelezettségének elmulasztásával az alperesnek okozott kár volt. A rendkívüli felmondás okaként a munkáltató elsődlegesen a kárfelelősséget hangsúlyozta, ezért a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a károkozás mikor következett be. A kár és nagysága az APEH határozat kézhezvételét követően volt megállapítható, addig nem volt ismert a felperes mulasztásának következménye. Mivel az alperes korábban semmilyen mulasztást nem követett el, joggal várhatott el bírság kiszabását mellőző adóhatósági határozatot, mely esetben nem lett volna kára a munkáltatónak. Az alperes az A. bírságoló határozatát 2008. november 14-én vette kézhez, ezért - érvelése szerint - a 2008. november 24-ei rendkívüli felmondást a tizenöt napos szubjektív határidőn belül közltek, és az alperes az objektív határidőt is betartotta. Figyelemmel arra, hogy a rendkívüli felmondás indokolásában a munkáltató a kötelezettségszegést és a károkozást külön-külön jelölte meg, az eljáró bíróságoknak a felmondás gyakorlására nyitvaálló határidőket is külön kellett vizsgálniuk.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001/197., BH.2002/29.].

Az Mt. 96. § (1) bekezdése a) pontja szerint a munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi. Az Mt. 96. § (4) bekezdése alapján a rendkívüli felmondás jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig lehet gyakorolni. A rendkívüli felmondás gyakorlásának szubjektív határideje akkor kezdődik, amikor a munkáltatói jogkör gyakorlója mindazoknak az ismereteknek teljeskörűen a birtokába jut, amelyek alapján állást foglalhat a rendkívüli felmondási jog gyakorolhatóságáról, vagyis a kötelezettségszegés tényén túl a kötelezettségszegésre, annak mértékére, és a vétkesség súlyára vonatkozó törvényi feltételek fennállásáról (MD.II/201.). Ha a munkáltatói jogkör gyakorlója a kötelezettségszegés mértékéről, a vétkesség körülményeiről, és arról, hogy a munkavállaló a kötelezettségszegés elkövetését nem vitatja, tudomást szerzett, a szubjektív határidő megkezdődött, és azt további vizsgálat, vagy a hatóság bírsága nem érinti. Peradat, hogy a munkáltató a felperes rendkívüli felmondásban megjelölt kötelezettségszegő magatartásáról 2008. október 15-én az A. jegyzőkönyvből tudomást szerzett. A próbavásárlásról és a tapasztalt szabálytalanságról szóló hatósági jegyzőkönyvet az alperes ügyvezetője az ellenőrzés napján aláírta. Helytálló a

jogerős ítélet indokolása, amely szerint az alperes 2008. október 15-én a kötelezettségszegés tényéről, annak súlyáról, és a felperes vétkességéről teljeskörűen tudomást szerzett. A perbeli esetben az alperes a rendkívüli felmondást jogszerűen – az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a felperes kötelezettségszegő magatartására alapíthatta. Az a tény, hogy az A. az alperest a szabálytalan munkavállalói magatartás miatt megbírságolta, a következménye volt a felperes kötelezettségszegő magatartásának, de a rendkívüli felmondás indoka csak a felperes jelentős súlyú mulasztása lehetett. Alaptalanul hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a rendkívüli felmondás kiadására nyitvaálló szubjektív határidő kizárólag az A. bírságoló határozata kézhezvételének napjával kezdődött. Önmagában a bírság kiszabása a felperes szabálytalan magatartásának a következménye volt, azonban a bírságolás ténye a felperes magatartását nem minősítette. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintette, egyebekben hatályában fenntartotta.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni [Pp. 79. § (1) bekezdés].

Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. július 7.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő